

”Det her sted er trygt og roligt for dit sind”

Omsorgscenter Eirsgaard modtager mennesker, der er hjemløse, som bliver udskrevet fra hospitalet, eller som har andre sundhedsproblemer, og som ellers skulle opholde sig på gaden i skrøbelig tilstand. Hvis beboerne har stof- eller alkoholproblemer, er de stadig velkomne. Alle passer godt på stedet, der har vist sig at være en økonomisk gevinst for samfundet.

TEKST: LISE MØLLER SCHILDER
FOTO: CHRISTINE VASSAUX NOE

Lise Møller Schilder er journalist

Thomas har bagt kage til de andre beboere. Han bor lige nu på Omsorgscenter Eirsgaard på Amager, fordi han ikke havde en lejlighed, da han blev udskrevet fra hospitalet.

”Jeg kom hertil fra Oslo og lejede en lejlighed gennem det firma, jeg arbejdede for. Men da jeg blev udskrevet fra hospitalet, var jeg blevet smidt ud af min lejlighed, og de udbetalte ikke min løn,” forklarer han med en alvorlig mine.

Thomas er ingeniør og arbejder på store byggeprojekter. Han er oprindeligt fra Polen, men har boet og arbejdet 15 år i Irland, otte år i Norge, og for nylig tog arbejdet ham til Danmark.

Efter kort tid i Danmark dør hans søn, og det leder Thomas ud i depression og et overforbrug af alkohol, som til sidst ender med, at han bliver indlagt. Da han efter tre uger bliver udskrevet, har han mistet sin lejlighed og sine ting. Derfor er han taknemmelig for, at han kan få lov til at bo på Eirsgaard.

Omsorgscentret drives af Røde Kors Hovedstaden med støtte fra Region Hovedstaden. Det er et tilbud til mennesker, der er hjemløse, og som

døjer med helbredsproblemer. For eksempel hvis de har været indlagt på hospitalet og bliver udskrevet uden et sted at kunne restituere.

”Hvis du virkelig er interesseret i at få styr på dine problemer, har du fuld støtte fra folk her. Det er derfor, jeg bor her nu, fordi jeg føler mig tryk,” siger Thomas og nikker hen mod lederen på Eirsgaard, Jannie Julin, som læner sig op ad væggen i fællesrummet, mens hun lytter med.

”Det her sted er trygt og roligt for dit sind,” tilføjer han.

14 dage er bedre end to måneder

Jannie Julin har arbejdet for Røde Kors siden 2014. Først i Thorsgade på Nørrebro i København og siden hos Eirsgaard i Siljengade i starten af Amager i et hus, som tidligere har tilhørt Hells Angels, men som nu er et hyggeligt sted med farver på væggene, tv-stue, et stort køkken og otte værelser med 10 senge.

Jannie og de andre ansatte har gjort sig umage med, at stedet skulle føles hjemligt. Der er derfor få hvide vægge. Alle værelserne har fået forskellige, rolige farver. Malingen har de fået gratis af Dyrup i Sydhavnen. Det er farver, som ved en fejl

Thomas er beboer på Eirsgaard

er blandet forkert og derfor er blevet til overs. En ting er dog vigtigt, og det er, at det er glans 25, så væggene er nemme at vaske, forklarer Jannie Julin, mens hun viser rundt i huset.

Udover Jannie, som selv er sygeplejerske er der også ansat to andre sygeplejersker, en socialrådgiver og en køkkenmedarbejder på 15 timer. Og så er der frivillige, som kommer forbi og bruger tid med beboerne.

Beboerne er ofte blevet henvist af en socialsygeplejerske, en gadeplansmedarbejder eller en ansat på en natcafé eller et rusmiddelcenter. Herefter kan de få lov til at blive på omsorgscentret i 14 dage og have eget værelse. De får også et varmt måltid mad om dagen, og der er et fyldt køleskab til dem. Hvis nogen har brug for ekstra tid, vurderer personalet, om det er en god idé. Men oftest giver de 14 dage bedst mening.

"Der er rigtig mange, der har sagt: "Jamen hvorfor giver I ikke længere tid?" Og så tænkte vi under coronaen, at vi måske skulle skruet lidt på knapperne. Så vi prøvede med to måneder i stedet," forklarer Jannie Julin og fortsætter:

"Der skete mindre med den enkelte borger på to måneder, end der gør på 14 dage. De sank ned i sofaen. Men det var ikke kun dem. Alle vores samarbejdspartnere omkring den pågældende borger – hjemløseenheder, kommunerne og andre steder – de sagde alle sammen: "Jamen der er god tid". Så vi nåede faktisk mindre på to måneder."

Plads til stof-brug og hunde

De beboere, som taler med STOF, fortæller alle, at de er meget glade for stedet. Som en beboer forklarer, så er der meget tydelige regler og konsekvenser, og det fungerer godt. Mange beboere har også hunde, og de er velkomne. Jannie har selv en lille hund, som fimser rundt og straks snuser sig frem til, at undertegnede har en banan i tasken.

Faktisk er der ret få regler på Eirsgaard. Den vigtigste er, at man skal opføre sig ordentligt overfor hinanden. Hvis man ikke kan det, ryger man ud. Til gengæld er der ikke et krav om, at man ikke må indtage rusmidler. Man må gerne tage sit stof eller drikke alkohol, man skal bare ikke gøre det på fællesarealerne, for der kan være beboere, som forsøger at være afholdende.

I det hele taget har de ansatte på stedet den tilgang, at beboerne sagtens kan passe på stedet efter almindelig arbejdstid. Beboerne er også de bedste til at vurdere, hvilke problemer der skal løses.

"Hvis vi har en herre, der har en nyopdaget diabetes, og han ikke mener, at det er det store problem, jamen så kan jeg jo tale for døve øren ved at blive ved med at tale om diabetes, når hans største problem er, at han ikke har nogen gummistøvler, når han skal ud og sove i regnen. Så må jeg finde ud af at skaffe ham et par gummistøvler. Hvis jeg kan det, kan vi måske komme til at tale om diabetes. Så det er rækkefølgen på tingene," siger Jannie Julin.

Hun forklarer, at hun ikke forsøger at overtale beboerne til at stoppe deres brug af stoffer eller alkohol, hvis den enkelte ikke ønsker det. Nogle gange skal folk også bare restituere.

"Tidligere har der været et paradigme om, at hvis man skulle have hjælp, så skulle man have et ønske om at stoppe sit forbrug. Men i dag er der kommet mere fokus på, at man godt må få hjælp, også selvom man ikke lige passer ned i kasserne."

Studie viser en stor effekt

Det har da også vist sig at være en god tilgang, som ikke kun gavner borgerne, men også samfundet.

Et randomiseret studie fra 2017 viser, at borgere, der får lov til at blive udskrevet til omsorgscentret frem for vanlige tilbud på gaden, koster samfundet næsten 64.000 kr. mindre efter seks måneder og 95.000 kr. mindre efter tolv måneder.

Studiet blev gennemført ved, at Jannie Julin skulle trække lod, hver gang en socialsygeplejerske henviste en borger, som havde brug for at blive udskrevet fra hospitalet. På den måde fremkom der en interventionsgruppe og en kontrolgruppe. Det forklarer ph.d.-studerende Camilla Nygaard Bring, der står bag undersøgelsen.

"Vi fulgte de hjemløse gennem et år og kiggede på deres forbrug af sundhedsydelse. Vi kunne så se, at dem, der havde fået et omsorgsophold på 14 dage, brugte færre sundhedsydelse end dem, som vi udskrev direkte til gaden og de eksisterende tilbud."

Hun understreger, at billigere ikke altid er bedre, men i dette tilfælde er der tale om en reel forbedring.

”Vi så på, hvilke sundhedsudgifter der var knyttet til dem. Og det var primært omkostninger til de akutte indlæggelser, som er en lidt uhensigtsmæssig måde at bruge sundhedsvæsenet på, fordi det er meget dyrt. Vi kunne så se, at kontrolgruppen brugte over dobbelt så mange penge i akutte indlæggelser som interventionsgruppen.”

Studiet blev i 2020 udgivet som forskningsartikel, der i dag også bliver brugt i udlandet. Den tidligere formand for Region Hovedstaden og nuværende overborgmester i København, Sophie Hæstorp Andersen (S), fulgte desuden dengang studiet tæt.

Studiet skabte evidens indenfor et område, som ellers har været meget erfaringsbaseret, og har været en af årsagerne til, at der i dag er flere omsorgscentre rundt om i landet. Resultaterne var så stærke, at de kunne bruges som et beslutningsværktøj. Fx besluttede Region Hovedstaden på baggrund af studiet at finansiere 80

pct. af omsorgscentrets udgifter. Resten finansieres af Røde Kors.

”Det, der i virkeligheden også er ret afgørende, er, at opholdet kan blive et *window of opportunity*, hvor man får mulighed for at sætte nogle andre ting i gang. Det er også der, hvor Jannie har været sindssygt god til at gribe dem og sige: ”Jamen hvad skal der ske nu?” understreger Camilla Nygaard Bring.

Motivation til at ændre på tingene

Thomas er en af de beboere, som har brugt sit ophold på omsorgscentret til at ændre sit liv. Han er stadig i sorg over sin søns død, men han er stoppet med at drikke alkohol.

Jannie har givet ham lov til at blive lidt længere tid på Eirsgaard, hvor han går til hånde, når de ansatte ikke er der.

”Jeg forbereder morgenmaden, jeg gør toiletterne rene og bager kager og pandekager til folk,” forklarer han.

Jannie Julin er leder af Eirsgaard

Vi sidder og snakker ved det store bord i køkken-alrummet. En anden beboer slår sig ned ved siden af os. Hun bor normalt på gaden og er 14 dage på Eirsgaard med sin hund, der bor sammen med hende på værelset. Hun vil ikke have sit navn i bladet, men hun er enig med Thomas i, at omsorgscentret er et rart sted, og at Jannie og de andre ansatte gør det godt.

Det er dog ikke kun Jannie, der gør det godt. Også beboerne får ros.

”Stedet har eksisteret i over ni år. Og jeg har kun måttet tilkalde politiet to gange. Beboerne passer på det, og vi har aldrig fået stjålet en computer eller andre værdifulde ting. En gang imellem kan der ryge et tæppe eller en lysestake, men det er det,” fortæller Jannie Julin.

Om natten er der en akuttelefon, der går på omgang blandt personalet. Den kan beboerne ringe til, hvis der opstår problemer. Generelt er det ilde set i miljøet at ringe til politiet, så derfor føler beboerne sig mere trygge ved at ringe til personalet, som tager hånd om situationen.

Der har heller ikke været overdoser på stedet, selvom det er i orden at tage stoffer og drikke på værelserne.

”Vi havde engang en yngre kvinde, som var her i halvanden dag. Så ville hun ikke være her længere og ville ud på gaden igen. Bagefter fandt vi 74 brugte kanyler på hendes værelse. Men hun havde siddet derinde stille og roligt og havde ikke generet nogen,” siger Jannie Julin og understreger, at personalet selvfølgelig har medicin klar, hvis nogen skulle tage en overdosis.

Frie rammer til faglighed

Både beboerne og personalet har frie rammer på omsorgscentret. Det betyder også, at personalet i langt højere grad skal bruge deres faglighed. Heldigvis har de forskellige kompetencer at trække på.

De to andre sygeplejersker har en baggrund som socialsygeplejersker, så de er godt inde i de offentlige tilbud og systemer. Jannie har arbejdet som hjemmesygeplejerske i 21 år, inden hun var med til at starte omsorgscentret. Så hun har en høj faglighed på det sygefaglige.

”Jeg startede med at være frivillig i det, der dengang hed Hjemmeløsehuset, fordi jeg altid har syntes, at folk, der er lidt anderledes, er spændende,” siger hun og fortsætter:

”Så begyndte jeg at kigge efter job inden for feltet. Men jeg blev meget hurtigt udfordret på, at der er nogle ret rigide rammer for de almindelige jobs inden for det her område. Og det er jeg ikke helt fan af. Så da den her stilling kom, var det selvfølgelig meget angstprovokerende, at vi skulle til at opfinde den dybe tallerken, men det har også været meget spændende.”

Netop kombinationen af, at der ikke er rigide regler, og at de ansatte kan bruge deres faglighed, gør også, at de kan tage sig af borgerne på alternative måder.

”Vi har en herre, der kommer her fast en gang om ugen. Han tager sit bad, får vasket en maskinfuld tøj, får doseret sin medicin, får sin antabus og tager tilbage på gaden. Han har prøvet at have bolig. Men det virker ikke. Det kunne han ikke. Men han har faktisk ikke drukket i to et halvt år.”

Generelt skal der helst gå tre måneder mellem et ophold, så det ikke er de samme beboere, som bruger stedet. Men personalet kan gøre undtagelser.

”Vi havde en fyr, som havde fået fjernet milten på Rigshospitalet og var blevet udskrevet til os.

Han vælger at tage ud til en kolonihave herude på Amager, efter vi udskriver ham om mandagen. Tirsdag morgen vågner han op med smerter i knæhasen, og det viser sig at være en blodprop, og det er jo ikke hans skyld. Så han blev indlagt igen og kom ud til os bagefter,” forklarer Jannie Julin.

”Alting skal jo ikke være hugget i sten. Vi skal finde ud af, om det giver mening.”

Omsorgscenter Eirsgaard er et tilbud hos Røde Kors til mennesker, der er hjemløse, og som har været indlagt på et hospitalet og er blevet udskrevet, men som endnu ikke er helt raske.
Kilde: rodekors.dk